

Sygn. akt IV U 1083/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2015r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 16 lipca 2015 r. (Nr (...))

w sprawie Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy i dodatku pielęgnacyjnego

I. umarza postępowanie z odwołania ubezpieczonego od decyzji z 16 lipca 2015 r. w części dotyczącej wstrzymania wypłaty dodatku pielęgnacyjnego;

II. w pozostałej części oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 1083/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 16 lipca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wstrzymał od 1 sierpnia 2015r. wypłatę na rzecz ubezpieczonego Z. K. dodatku pielęgnacyjnego i zmniejszył kwotę renty do wypłaty z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej o kwotę 572,29 złotych. Od 1 sierpnia 2015r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi 184,92 złotych.

Odwołanie od w/w decyzji złożył Z. K. wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że przysługuje mu prawo do wypłaty dodatku pielęgnacyjnego i renty w pełnej wysokości. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że od 7 lutego 2015r. przebywa na fikcyjnej przepustce z Domu Pomocy Społecznej w O.. Od listopada 2014r. przed Sądem Rejonowym w Garwolinie toczy się postępowanie o cofnięcie decyzji o umieszczeniu go w domu pomocy społecznej i zwolnienie do domu rodzinnego. Wbrew jego woli organ rentowy zabiera mu się rentę, która jest przeznaczona na leczenie, odzież i wyżywienie. W domu opiekuje się nim matka A. K.. W ocenie ubezpieczonego skoro fizycznie nie przebywa w domu pomocy społecznej to nie widzi podstaw do ponoszenia kosztów z tym związanych (odwołanie k.1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o umorzenie postępowania w zakresie wypłaty dodatku pielęgnacyjnego podnosząc, że po wydaniu zaskarżonej decyzji - w dniu 31 sierpnia 2015r. organ rentowy wydał kolejną

decyzję, w której wznowił wypłatę na rzecz ubezpieczonego dodatku pielęgnacyjnego od 1 sierpnia 2015r. ,tj. od chwili wstrzymania wypłaty. Decyzja została wydana po uzyskaniu informacji, że ubezpieczony przebywa na przepustce poza Domem Pomocy Społecznej. Co do odwołania w części dotyczącej wypłaty renty w pełnej wysokości organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że miejscem zamieszkania ubezpieczonego jest Dom Pomocy Społecznej w O., a zatem zgodnie z art.139 ust.1 pkt 10 w zw. z art. 140 ust.4 pkt 3 ustawy emerytalnej organ rentowy jest obowiązany potrącić ze świadczenia rentowego ubezpieczonego należności z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3).

Sąd ustalił, co następuje:

Od 1 grudnia 1997r. ubezpieczony Z. K. (urodzony w dniu 16 listopada 1976r.) uprawniony jest tzw. renty uczniowskiej ,tj. renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (pierwsza decyzja o ustaleniu prawa do renty uczniowskiej k.11 akt rentowych). Prawo do renty było przedłużane ubezpieczonemu na kolejne okresy. Decyzją z 26 marca 2012r. organ rentowy ustalił ubezpieczonemu prawo do renty na okres do 31 marca 2015r. Jednocześnie organ rentowy ustalił prawo ubezpieczonego do dodatku pielęgnacyjnego. Podstawę do wydania powyższej decyzji stanowiło orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 6 marca 2012r., z którego wynika, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy i niezdolny do samodzielnej egzystencji (orzeczenie lekarza orzecznika z 6 marca 2012r. i decyzja o ustaleniu prawa do renty z 26 marca 2012r. k.128 i 130 akt rentowych). Kolejną decyzją z 29 kwietnia 2015r. organ rentowy ustalił prawo ubezpieczonego do dalszej renty oraz do dodatku pielęgnacyjnego – na okres do 30 kwietnia 2018r. (decyzja z 29 kwietnia 2015r. i orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 9 kwietnia 2015r. stanowiące podstawę wydania powyższej decyzji k.152 i 154 akt rentowych).

W dniu 21 maja 2012r. ubezpieczony przyjęty został do Zakładu (...) działającego w ramach (...) Centrum (...) w P. (informacja z 23 maja 2012r. skierowana do organu rentowego k.131 akt rentowych). W związku z powzięciem informacji o umieszczeniu ubezpieczonego w Zakładzie (...) decyzją z 31 maja 2012r. organ rentowy wstrzymał od 1 czerwca 2012r. wypłatę na rzecz ubezpieczonego dodatku pielęgnacyjnego (decyzja z 31 maja 2012r. k.133 akt rentowych).

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Garwolinie z 17 września 2012r. wydanego w sprawie III RNs 63/12 ubezpieczony umieszczony został w domu pomocy społecznej (postanowienie Sądu Rejonowego w Garwolinie z 17 września 2012r. w sprawie III RNs 63/12 k.13 akt sprawy).

W dniu 20 listopada 2014r. ubezpieczony został wypisany z Zakładu (...) w P. i przewieziony do Domu Pomocy Społecznej w O. powiat P. (informacja ZOL w P. z 20 listopada 2014r. skierowana do organu rentowego k.137 akt rentowych). W ślad za powyższą informacją Zakładu (...), w dniu 24 listopada 2014r. informację do organu rentowego skierował Dom Pomocy Społecznej w O. wnosząc o dokonywanie z renty ubezpieczonego potrąceń za pobyt w domu pomocy społecznej w kwocie stanowiącej 70% dochodu netto świadczenia (pismo (...) w O. z 24 listopada 2014r. z załącznikiem w postaci pisma ubezpieczonego z tej samej daty k.139-140 akt rentowych). Załatwiając powyższy wniosek, decyzją z 2 grudnia 2014r. organ rentowy od 1 grudnia 2014r. wznowił wypłatę na rzecz ubezpieczonego dodatku pielęgnacyjnego i obniżył kwotę wypłaty świadczenia rentowego z tytułu pobytu w domu pomocy społecznej o kwotę 548,89 złotych (decyzja z 2 grudnia 2014r. k.142 akt rentowych).

W dniu 12 listopada 2014r. matka ubezpieczonego A. K. wystąpiła do Sądu Rejonowego w Garwolinie o udzielenie ubezpieczonemu przepustki z Domu Pomocy Społecznej na okres od 14 listopada 2014r. do 15 stycznia 2015r. W odpowiedzi na powyższe uzyskała informację, że z wnioskiem o udzielenie przepustki ubezpieczonemu do domu rodzinnego powinna wystąpić do Dyrektora Domu Pomocy Społecznej, w którym znajduje się ubezpieczony, a udzielenie przepustki nie wymaga zgody sądu rodzinnego (wniosek A. K. o udzielenie przepustki ubezpieczonemu z 12 listopada 2014r. i zarządzenie Sądu Rejonowego w Garwolinie z 13 listopada 2014r. k.14-15 akt sprawy). Kilka dni później – w dniu 18 listopada 2014r. A. K. wystąpiła do Sądu Rejonowego w Garwolinie z wnioskiem o zmianę postanowienia tego Sądu z 17 września 2012r. o umieszczeniu ubezpieczonego w domu pomocy społecznej i zwolnienie

ubezpieczonego do domu rodzinnego (wniosek A. K. o zwolnienie ubezpieczonego z domu pomocy społecznej z 18 listopada 2014r. k.16 akt sprawy).

W toku rozpoznawania przez Sąd Rejonowy w Garwolinie powyższego wniosku, Dom Pomocy Społecznej w O. udzielił ubezpieczonemu przepustki do domu rodzinnego na okres od 27 lutego 2015r. do 30 sierpnia 2015r. (pismo Domu Pomocy Społecznej w O. z 29 czerwca 2015r. k.158 akt rentowych). W dniu 27 lutego 2015r. wpłynęło do organu rentowego pismo ubezpieczonego z informacją, że od 27 lutego 2015r. nie przebywa w Domu Pomocy Społecznej w O. i przez najbliższe pół roku będzie przebywał w domu rodzinnym w G. i w związku z tym wnosi o przesyłanie renty na adres domowy (pismo ubezpieczonego skierowane do organu rentowego z 27 lutego 2015r. k.143 akt rentowych). Załatwiając powyższy wniosek, decyzją z 3 marca 2015r. organ rentowy ustalił wysokość renty ubezpieczonego do wypłaty wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w łącznej kwocie 965,38 złotych (decyzja z 3 marca 2015r. k.144 akt rentowych).

W dniu 16 czerwca 2015r. wpłynęło do organu rentowego pismo Domu Pomocy Społecznej w O. z prośbą o wyjaśnienie dlaczego od kwietnia 2015r. nie jest przekazywane świadczenie rentowe jej mieszkańca Z. K. w wysokości 70% tytułem odpłatności za pobyt ubezpieczonego w domu pomocy społecznej (pismo (...) w O. z 16 czerwca 2015r. - data wpływu do organu rentowego k.155 akt rentowych). W odpowiedzi na powyższe zapytanie, pismem z 19 czerwca 2015r. organ rentowy udzielił informacji, że zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego z 27 lutego 2015r. świadczenie w pełnej wysokości jest przekazywane na adres pobytu ubezpieczonego (pismo organu rentowego z 19 czerwca 2015r. k.157 akt rentowych). W odpowiedzi na powyższe, pismem z 2 lipca 2015r. - data wpływu do organu rentowego - Dom Pomocy Społecznej w O. poinformował organ rentowy, że ubezpieczony został umieszczony w domu pomocy społecznej na mocy postanowienia Sądu Rejonowego – Sądu Rodzinnego w Garwolinie. Od 27 lutego 2015r. do 30 sierpnia 2015r. ubezpieczony przebywa na przepustce w miejscu zamieszkania matki A. K. w G., ale Dom Pomocy Społecznej pozostaje miejscem zamieszkania ubezpieczonego i zgodnie z art.60 ust.1 ustawy o pomocy społecznej ubezpieczony jest obowiązany do ponoszenia opłaty za pobyt nawet w okresie faktycznej nieobecności, z wyjątkiem 21 w roku kalendarzowym (pismo Domu Pomocy Społecznej z 2 lipca 2015r. k.158 akt rentowych).

W związku z powyższym pismem, zaskarżoną decyzją z 16 lipca 2015r. organ rentowy od 1 sierpnia 2015r. wstrzymał wypłatę na rzecz ubezpieczonego dodatku pielęgnacyjnego oraz zmniejszył kwotę renty do wypłaty z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej o kwotę 572,29 złotych (zaskarżona decyzja z 16 lipca 2015r. k.160 akt rentowych). Na skutek odwołania ubezpieczonego od powyższej decyzji organ rentowy ponownie zbadał kwestię wypłaty dodatku pielęgnacyjnego i w dniu 31 sierpnia 2015r. wydał kolejną decyzję, w której od 1 sierpnia 2015r. podjął wypłatę na rzecz ubezpieczonego dodatku pielęgnacyjnego (decyzja z 31 sierpnia 2015r. k.168 akt rentowych).

Wniosek A. K. skierowany do Sądu Rejonowego w Garwolinie o zmianę w/w postanowienia z 17 września 2012r. w sprawie III RNs 63/12 o umieszczeniu ubezpieczonego w domu pomocy społecznej poprzez jego zwolnienie z domu pomocy społecznej został przez Sąd Rejonowy w Garwolinie oddalony postanowieniem z 10 czerwca 2015r. w sprawie III RNs 166/14 (postanowienie Sądu Rejonowego w Garwolinie z 10 czerwca 2013r. k.17 akt sprawy). Jednakże na skutek apelacji ubezpieczonego do powyższego orzeczenia Sąd Okręgowy w Siedlcach w V Wydziale Cywilnym Odwoławczym postanowieniem z 29 września 2015r. w sprawie V Ca 423/15 zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnił ubezpieczonego z domu pomocy społecznej (postanowienie Sądu Okręgowego w Siedlcach z 29 września 2015r. k.18 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do tej części odwołania od decyzji z 16 lipca 2015r., która dotyczy wstrzymania od 1 sierpnia 2015r. wypłaty na rzecz ubezpieczonego dodatku pielęgnacyjnego wskazać należy, że w dniu 31 sierpnia 2015r. organ rentowy wydał kolejną decyzję, w której podjął od 1 sierpnia 2015r., a więc od daty wstrzymania, wypłatę na rzecz ubezpieczonego dodatku pielęgnacyjnego. Wobec wydania takiej decyzji uznać należało, że roszczenie ubezpieczonego w zakresie wypłaty dodatku pielęgnacyjnego zostało uwzględnione, dlatego w tym zakresie postępowanie podlegało umorzeniu na podstawie art.477¹³ kpc – pkt I wyroku.

Odnosząc się natomiast do tej części odwołania, które dotyczy wypłaty renty przypomnieć należy, że zaskarżoną decyzją z 16 lipca 2015r. wydaną po powzięciu informacji z Domu Pomocy Społecznej w O., że ubezpieczony nie został zwolniony z tego domu, a jedynie przebywa na czasowej przepustce w domu swojej matki w G. (pismo (...) w O. k.158 akt rentowych), organ rentowy ustalił, że od 1 sierpnia 2015r. zmniejsza wysokość renty do wypłaty z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej o kwotę 572,29 złotych, tak iż świadczenie do wypłaty na rzecz ubezpieczonego wynosi 184,92 złotych miesięcznie. (zaskarżona decyzja z 16 lipca 2015r. k.160 akt rentowych). Na rozprawie w dniu 8 grudnia 2015r. ubezpieczony sprecyzował, że jego roszczenie o wyrównanie renty do pełnej wysokości dotyczy miesiąca sierpnia i września 2015r., gdyż od października 2015r. ubezpieczony otrzymuje świadczenie w pełnej wysokości wobec zwolnienia go z domu pomocy społecznej na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Siedlcach z 29 września 2015r. (wyjaśnienia k.19v akt sprawy).

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że odwołanie ubezpieczonego w zakresie wypłaty renty za w/w miesiące bez potrąceń z tytułu umieszczenia w domu pomocy społecznej nie zasługuje na uwzględnienie. Poza sporem pozostaje, że na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Garwolinie z 17 września 2012r. ubezpieczony został umieszczony w domu pomocy społecznej (postanowienie SR w Garwolinie k.13 akt sprawy), a do zwolnienia ubezpieczonego z domu pomocy społecznej doszło na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Siedlcach z 29 września 2015r. (postanowienie SO w Siedlcach k.18 akt sprawy). To ostatnie postanowienie jako wydane przez sąd odwoławczy jest z datą wydania prawomocne. Niesporne jest również to, że od 20 listopada 2014r. ubezpieczony był mieszkańcem Domu Pomocy Społecznej w O. (pismo (...) w O. k.139 akt rentowych), przy czym od 27 lutego 2015r. do 30 sierpnia 2015r. przebywał na przepustce w domu rodzinnym (pismo (...) w O. k.158). Z ustaleń Sądu wynika ponadto, że pomimo upływu z dniem 30 sierpnia 2015r. terminu przepustki ubezpieczony do domu pomocy społecznej nie powrócił (pismo (...) w O. z 13 listopada 2015r. k.8 akt sprawy).

Zgodnie z art.139 ust.1 pkt 10 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ze świadczeń określonych w ustawie potrąceniu podlegają należności z tytułu odpłatności osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej – na wniosek dyrektora tych placówek. Powyższe uregulowanie dało organowi rentowemu podstawę do dokonywania potrąceń z renty ubezpieczonego na rzecz Domu Pomocy Społecznej w O., w którym ubezpieczony przebywał od 20 listopada 2015r. Przypomnieć w tym miejscu należy, że w piśmie z 24 listopada 2014r. Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w O., za zgodą ubezpieczonego, wystąpił do organu rentowego o przekazywanie na konto bankowe w/w Domu należności z tytułu odpłatności za pobyt ubezpieczonego w wysokości 70% dochodu netto ubezpieczonego (wnioski k.139-140 akt rentowych). W przekonaniu Sądu okoliczność, że miesiącu sierpniu i wrześniu 2015r. ubezpieczony nie przebywał w Domu Pomocy Społecznej, przy czym w okresie od 1 do 30 sierpnia 2015r. z powodu pobytu na przepustce w domu rodzinnym, a od 31 sierpnia 2015r. do 29 września 2015r. z powodu dalszego pobytu w domu rodzinnym, ale bez przepustki, nie uzasadnia stwierdzenia, że we wskazanym okresie ubezpieczony nabył prawo do wypłaty całości przysługującej mu renty. Do 29 września 2015r. obowiązywało postanowienie Sądu Rejonowego w Garwolinie z 17 września 2012r. o umieszczeniu ubezpieczonego w domu pomocy społecznej i od 20 listopada 2014r. do 29 września 2015r. ubezpieczony był mieszkańcem Domu Pomocy Społecznej w O.. Z tego tytułu w/w placówka ponosiła koszty związane z umieszczeniem w niej ubezpieczonego, przy czym koszty te istniały również w okresie, kiedy ubezpieczony, tu - z powodu przepustki, okresowo faktycznie w niej nie przebywał. Wskazać w tym miejscu należy, że zgodnie z art.61 ust.1 pkt 1 i ust.2 pkt 1 ustawy z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r., poz.163 ze zm.) mieszkaniec domu pomocy społecznej obowiązany jest do wnoszenia opłaty za pobyt w tym domu w wysokości nie wyższej niż 70 % swojego dochodu, przy czym w myśl art.62 ust.1 pkt 1 powyższej ustawy mieszkaniec domu może wносить opłatę na rachunek bankowy domu w formie potrąceń dokonywanych przez organ rentowy z przysługującej mu emerytury lub renty i w myśl ust.2 tego przepisu przedmiotową opłatę przeznacza się na utrzymanie domu pomocy społecznej. Wreszcie w myśl art.63 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, mieszkaniec domu nie ponosi opłat za pobyt w domu pomocy społecznej za okres nieobecności nieprzekraczającej 21 dni w roku kalendarzowym. A contrario w przypadku nieobecności przekraczającej 21 dni mieszkaniec domu obowiązany jest do ponoszenia opłat za pobyt i to niezależnie od przyczyn nieobecności. Ubezpieczony nie przebywał w Domu Pomocy Społecznej w O. poczynając od 27 lutego 2015r., co oznacza, że nieobecność ta przekroczyła 21 dni. Dlatego mimo nieobecności w miesiącach sierpniu i wrześniu 2015r. ubezpieczony

jako mieszkaniec zobowiązany był do wniesienia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej i organ rentowy dokonując za wskazane miesiące potrąceń z renty ubezpieczonego działał zgodnie z wcześniejszymi wnioskami Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w O. i ubezpieczonego o dokonywanie potrąceń z renty ubezpieczonego tytułem opłat za pobyt w w/w domu (vide: wnioski z 24 listopada 2014r. k.139-140 akt rentowych). Należy zauważyć, że w piśmie z 27 lutego 2015r. ubezpieczony poinformował organ rentowy, że od tej daty przebywa w domu rodzinnym w G. i wniósł o przekazywanie renty na wskazany w piśmie rachunek (pismo ubezpieczonego k.143 akt rentowych). Treść tego pisma nie wskazuje na to, aby ubezpieczony odwołał zgodę na dokonywanie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej w formie potrąceń z renty, wyrażoną w piśmie z 24 listopada 2014r. (na k.140 akt rentowych). Przebywając w domu pomocy społecznej ubezpieczony otrzymywał pozostałą część renty – w wysokości 30% i wówczas (w piśmie z 24 listopada 2014r.) wniósł o przekazywanie jej na rachunek bankowy w Banku Spółdzielczym w C.. Natomiast w piśmie z 27 lutego 2015r. wniósł o przekazywanie renty na nowo wskazany rachunek (k.140 i 143 akt rentowych). Wskazać przy tym należy, że choć w piśmie Dyrektora Pomocy (...) w O. z 24 lipca 2014r. (k.139 akt rentowych) znajduje się wniosek o potrącanie z renty ubezpieczonego kwoty 70% tego świadczenia tytułem opłaty za pobyt w w/w domu, to organ rentowy zgodnie z dyspozycją art.140 ust.4 pkt 3 ustawy emerytalnej dokonał zmniejszenia renty ubezpieczonego do kwoty nieprzekraczającej 65% tego świadczenia ,tj. o kwotę 572,29 złotych stanowiącą 65% od kwoty renty wynoszącej 880,45 złotych (vide: zaskarżona decyzja k.160 akt rentowych).

Reasumując Sąd uznał, że w zakresie wypłaty renty za miesiące sierpień i wrzesień 2015r. decyzja organu rentowego była prawidłowa i dlatego na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołanie ubezpieczonego w tej części podlegało oddaleniu.

Na marginesie wskazać należy, że w toku rozprawy w dniu 8 grudnia 2015r. pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o wypłatę dodatku pielęgnacyjnego za miesiąc marzec 2015r. (protokół rozprawy k.19v – nagranie od minuty 6 do 11). Sąd nie rozpoznawał jednakże tego roszczenia, gdyż nie dotyczyła go zaskarżona decyzja z 16 lipca 2015r. Jednakże zarządzeniem z 21 grudnia 2015r. Przewodnicząca zarządziła przekazanie tego wniosku do rozpoznania organowi rentowemu.